

Miért nem jutott a „kicsiknek” agrárhitel? Vészhelyzetben a makói gazdák

Sok gazda várja Makó térségében kétségbeesve a tavaszt, mert a tavalyi aszályt követően, hitelek híján a hamarosan esedékes munkák elkezdése is gondot okoz nekik.

Az óföldéaki Vajda János családi gazdasága ötvenkét hektáron termel.

Kölcsönök és különbségek

A korábbi, kedvezményes kölcsönök segítségével terménytárolót építettek, munkagépeket vásároltak, gyarapodni kezdtek. A tavalyi aszály azonban padlóra küldte őket: míg egy évvel korábban tizenkétmillió bevételt könyvelhettek el, most ennek alig a harmadát. Mivel az aszálykárak enyhítését célzó központi segítség a tényleges veszteségeknek csak a töredékét fedezte és egyéni gazdálkodóknak amúgy

sem igen jutott belőle, abban bízott, a most meghirdetett százezeres állami hitelprogram nyújt nekik mentőövet a tavaszi munkák megkezdéséhez.

Elvesztik földjeiket?

Az idős férfi az elmúlt napokban gyakran érdeklődött annál a banknál, amelyik a pénzügyeit intézi. A február elsején meghirdetett hitellel kapcsolatban eddig azt mondták neki, a feltételekről még nem tudnak semmit, kedden viszont már azt: lejegyezték a teljes, százezeres országos keretet. A férfi úgy tudja, integrátorok, nagyban gazdálkodók nyújtottak be annyi kérelmet, hogy azok összessége már túllépte a keretet. Ez utóbbiak ráadásul állami kezességet kaptak, a kicsiknek viszont ezt maguknak kellene előteremteniük.

Az elkeseredett termelő – minthogy panaszával máshoz nem tudott fordulni – lapunkat és a térség parlamenti képviselőjét, Martonosi Györgyöt kereste meg. Elmondta még: szerint Makó térségében – agrárhitel híján – nagyon sok egyéni gazdálkodó fogja elveszíteni földjeit az uniós támogatások érkezéséig.

Kérdések a miniszterhez

Martonosi György írásbeli kérdéssel fordult az agrárminiszterhez, melyre a tárcavezető tizenöt napon belül köteles válaszolni. Felmérte-e az FVM előzetesen a hiteligényeket? Miért nem különítette el a keret egy részét az egyéni gazdálkodóknak? Ők miért nem kaphatnak állami garanciát? Miért nem tájékoztatták a gazdákat időben? E kérdések megválaszolását azért tartja fontosnak a honatyja, mert ő is úgy tudja, túljegyezték a hitelkeretet, a kérelmek befogadását azonban egyelőre nem állították le.

SZABÓ IMRE

A térség legkorszerűbb sertésfarmja és az állatorvosi ló

Felépül, vagy elviszi a bank



Sári György és a mintafarm Szatymaz határában

Fotó: Gyenes Kálmán

Ha nem oldódik meg a sertés-válság és egy beruházás pénzügyi kérdései sem rendeződnek, akkor Sári György szatymazi vállalkozó teljes vagyonát elviszi a bank.

Szatymaz külterületén, az E75-ös úttal párhuzamosan olyan sertés-telep található, amelyre ha az ember ránéz, hirtelen nem tudja, itthon van-e, vagy Dániában. Ezt szó szerint kell érteni, mert dán a technológia, olyan, amelyet még Európában is kevés helyen alkalmaznak. Vadonatúj épületek, emberi kéz érintése nélkül a sertés szájához, automata adagolással érkező takarmány és padlófűtés a kismalacoknak.

Rajta a jelzáló mindenben

Ennél is lényegesebb azonban, hogy amint az utolsó műszer is a

helyére kerül, évi mintegy 4 ezer disznó tartására lesz alkalmas a szatymazi sertés-telep. Ha sikerül átadni, és ha addig nem viszi el mindent a bank a tulajdonostól, a beruházótól, Sári Györgytől. A telephe fektetett összeg közel 160 millió forint, s jelenleg ugyanekkora jelzáló is terhel, nem csupán a hízaladát, hanem a vállalkozó magánházát és összes vagyontárgyát.

Hogy ennek mi az oka? Íme, a történet: Sári György 2001 szeptemberében a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (FVM) által meghirdetett pályázaton indult, nyert, majd 2003 nyarán Sapard-támogatás felvételére is szerződést kötött. Az FVM-pályázat értéke 93 millió forint volt, ebből az összegből 40 millió a támogatás, 30 millió a hitel és 23 millió forint pedig a saját erő. A Sapard-hivatal a sertés-telep technológiai berendezését fedezte vol-

na, a 61 millió forint értékű pályázaton belül több mint 36 milliót tett ki a saját tőke és a hitel együttes összege.

Határidők útvesztője

Az építkezés elkezdődött, s menet közben azért keletkeztek problémák, mert a hivatali határidők miatt sosem volt szinkronban a beruházás üteme, valamint a szükséges eszközök lehívásának ideje. Vagyis Sári György mindig előrébb járt – egy építkezés már csak ilyen –, mintsem megérkeztek volna a bürokrácia útvesztőiből a szükséges összegek. Az FVM-pályázat utolsó 5 millió forintjának kiutalását meg is tagadták, mivel a tavalyi kemény tél miatt az egyik feladat nem teljesült határidőre. Ennek a pénznek valószínűleg búcsút inthet a vállalkozó.

Pillanatnyilag ott tart – és itt

eltekintünk az ügy részletezésétől, amely a vállalkozó szerint a teljes magyarországi pályázattal állatorvosi lóva –, hogy minden meglévő korábbi gépet, berendezését eladta, saját családi házára 10 millió forintos jelzáloghitelt vett fel, hogy a munkát folytathassa.

A leglek telepe

Papírhelyek és elszámolások dszungeleiben él a pályázatókat, könyvelőket is alkalmazó Sári György. Miközben tavaly egy másik sertés-telepén több mint 6 millió forintos vesztesége is keletkezett a nyomott húsrak miatt.

„Ez a leglek telepe – mutatott körbe búcsúzóul a tulajdonos –, a legkorszerűbb, a legkörnyezetbarátabb, a legtisztább és a leggazdaságosabb – mivel nincs benne sertés.”

FEKETE KLÁRA

A makói Kossuth többet nyer, mint amennyit veszít az európai uniós csatlakozással

A búzatermelők és az áhított biztonság



A makói szövetkezetnek tavaly és tavalyelőtt sem volt pénze új gépekre. Nagyon vigyázni kell a meglévőkre. Fotó: Gyenes Kálmán

A jelek szerint az uniós csatlakozás nyertesei közé fog tartozni a térség egyik legnagyobb búzatermelője, a makói Kossuth Szövetkezet. Az elnök arra számít, idővel eltűnik az ellentét a magángazdák és a nagyüzemek között.

Az agrárszakemberekre mostanában kevésbé jellemző optimizmussal várja a makói Kossuth Szövetkezet elnöke a május elsejét.

Óvatos derűlátás

A térség egyik legnagyobb gazdálkodó szervezetét vezető Seres Gyula azt mondja, az óvatos derűlátásra az ad okot, hogy kiszámolták: átlagos termés esetén összességében pozitív évet zárhatnak. Igaz, hogy például az év közben megkapott tejtámogatástól, s a vörshagymára vonatkozó minőségi támogatástól el kell búcsúzni, s ez összességében negvenöt-ötven millió forintos mínusz. Az új uniós, illetve nemzeti támogatások pedig csak az év végén, és a jövő év elején esedékesek. Végül mégis többet kapnak – például a hektáronként hétezerrel harminchétezer forintra emelkedő földalapú támogatás révén – mint amit elveszítene. A háromezer hektáros gazdaság esetében ez kilencvenmillió forintos pluszként jelentkezik.

Támogatás számolgatás

A tejtámogatás elvesztése önmagában rosszul érintené a szarvasmarhatelep mérlegét, ám, mivel a Kossuthnak jelentős gyepterületei vannak, és erre is jár pénz, ez a veszteség kompenzálódik. A rövid lejáratú hiteleket a százezeres hitelprogram keretében várhatóan sikerül öt évesekre cserélniük, és legközelebb 2007-ben kell újra tárgyalniuk a bérelt földek tulajdonosaival. Ugyanakkor még időben léptek, és évekel ezelőtt felszámolták sertés-telepüket, hiszen olyan jelentős környezetvédelmi

beruházást kellett volna elindítani, aminek árát ma nem tudná kitermelni a szövetkezet.

– Az igaz, hogy a felkészülés gyalázatosan sikerült, de ebben a politika mellett nagy szerepe volt a két utóbbi aszályos évnek is – mondja az elnök. – Nekünk mindkét évben jelentős kárunk keletkezett, tavaly például százhuszmillió forint, s csak hatmillió forintot kaptunk kártérítés gyanánt. A két évben elvesztett kétszázmillió forint hiánya elsősorban a gépparkunkon látszik meg.

Nem hiányzik a klímaváltozás

A jelentős búzatermelőnek számító Kossuth Szövetkezetnél elsősorban biztonságot és kiszámíthatóságot várnak. A garantált árak uniós rendszere azért jó, mert amikor a termelő megvásárolja a vetőmagot, már tudja, hogy mi az az összeg, aminél csak többért kelhet el a termés. Ennek tudatában nem kényszerül arra, hogy elhagyja a természetstechnológia egyik-másik elemét, például a fólhasznált tápanyag pótlását, vagy az okszerű növényvédelmet. Ha ezen nem kell spórolni, sokkal könnyebb jó minőséget termelni. A Kossuthnak ezen a téren korábban sem nagyon akadt gondja, búzája, kukoricája a jó minőségnek kijáró áron kelt el a közelben, Bosznia-Hercegovinában, Szlovéniában, Romániában, a hagymatermést pedig földolgozva, szárítványként – többek között – a rendkívül minőségi tápanyag hírében álló Nestlé vette, veszi meg. Seres Gyula arra számít, hogy idővel eltűnik a politika által gerjesztett ellentét az egyéni gazdálkodók, a szövetkezeti és részvénytársasági dolgozók között. A mostani tejedemonstrációhoz vezető események idején is nyilvánvalóvá vált, hogy az érdekek igenis közösek. Ha eltűnik az ellentét, még nagyobb az esély arra, hogy az ágazat fejlődése folygyorsuljon, és fölzárkózzon az európai élvonalhoz, ahol egyszer már járt, a nyolcvanas években.

B. A.

Vers-és prózaíró verseny

MUNKATÁRSUNKTÓL

Juhász Gyula regionális vers-és prózaíró versenyt hirdet Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megyei középiskolások és egyetemisták részére a szegedi Juhász Gyula Művelődési Központ.

Vers kategóriában bármilyen kötött vagy szabad vers formában várják a 48 sornal nem bővebb terjedelmű, gépelt, minimum 2, maximum 4 költemény beadását. Próza kategóriában mesélés vagy novellával lehet indulni, a pályázatokat egy sorban (szóközöket is beleértve) 60 leütéssel A/4-es gépelt formátumban minimum 2, maximum 6 oldalon kérik beadni.

A pályázatokat jelígyesen kell postán vagy személyesen eljuttatni a kiíróhoz: Juhász Gyula Művelődési Központ (6720 Szeged, Vörösmarty u. 5.). A jelígyével ellátott borítékban kérik a nevet és az értesítési címet is elhelyezni.

A pályázat beadási határideje: 2004. április 23. Az első három díjazottat mindkét kategóriában 25, 15 és 10 ezer forintos könyvtulajánnyal jutalmazzák. Bővebb felvilágosítás: Manqariouné Miskolczi Beatrix, telefon: 62/425-248, fax: 62/426-064.